

Vem gör vad och hur ...

Antligen har vädret slagit om och våren är här, tänk att vissa förändringar är så välkomna. Det är något som alltid sker och som vi inte kan styra över men det går ändå alltid att prata om. Förändringar sker även inom optikernas arbete och diskussioner om hur det ska fungera sker ofta och återkommande. Ögonbotten verkar kunna diskuteras om och om igen och är det verkligen så att ta en ögonbottenbild kan jämföras med att utföra en ögonhälsoundersökning? Nej, det är det inte. Är det sedan svårare att bedöma en ögonbotten med hjälp av en funduskamera än med endast ett oftalmoskop eller biomikroskop med 90D lins? Eller varför diskuteras nu vilka optiker som kan bedöma en ögonbottenbild. En sak att komma ihåg är att fundusfoto är en översikt, sen måste fynden granskas med direkt eller indirekt oftalmoskopi för att bedömas. Foton och bilder tillsammans med bedömningen ger en bra dokumentation i journalen som även kan granskas senare.

För att ha kontroll på hur arbetet bör ske rekommenderas att läsa dokumentet, State Of The Art (SOTA). I detta nummer finns nu SOTA dokumentet: "Att använda digital bilddokumentation", för att ge en vägledning i de frågor som på senaste tid har varit uppe för diskussion. Fler SOTA-dokument inom många olika områden finns på Optikerförbundets intranät. Har du funderingar på vad assistenter kan utföra finns ett dokument för det, eller vill du veta mer om undersökningar på Patient med Läs-och

Skrivsvårigheter eller Patient med Nedsatt syn, reducerad syn och synskada, så finns dokument för även det. Det är bara att logga in och läsa, här kan många frågor klars ut, det är en viktig medlemsförmån.

Den sista artikeln i detta nummer handlar också om att bedöma bilder. Det är en studie som gjorts för att se hur sanningsenliga bilderna är och om de artefakter som kan uppkomma ställer till det i bedömningen. Att en studie görs på detta visar om igen att beslut fattade på åtgärd enbart efter en bedömning av en bild inte är patientsäkert.

Vem som kan göra vad är egentligen endast den enskilda optikern som vet. Under utbildningen ska alla lära sig grunderna och få behörighet och Legitimation som optiker och kontaktlinsbehörighet samt i förekommandefall behörighet för diagnostiska läkemedel. En Leg hälso- och sjukvårds personal får utföra det som man har kunskap om men inte utföra något där kunskap saknas. Detta gäller även vid delegeringar. Kunskap ska inhämtats kontinuerligt, men hur mycket och inom vilka områden den enskilda personen har sökt kunskap i är individuellt, därför varierar detta mellan olika personer. Uttalanden om vad optiker kan utgå oftast från optikerns egen kunskapsnivå.

Frågor finns som vanligt på Optikerförbundets hemsida, passa på och se vilka SOTA-dokument du inte har läst.

CATARINA ERICSON

Catarina Ericson är OPTIK:s vetenskapsredaktör. Hon är MSc i Klinisk Optometri och Leg Optiker.

e-post: catarina@oc-optik.se

■ **Artikel 1:** Att använda digital bilddokumentation.

2

■ **Artikel 2:** Interindividuella variationer in Foveal Anatomi och Artefakter synliga på Inter Retinala sannolikhetskartor från OCT-skanningar av Macula

3

Redaktörens kommentar:

Detta är ett SOTA-dokument och ska läsas i sin helhet.

Att använda digital bilddokumentation

I dagens optikerverksamhet, ingår användning av allt mer avancerade instrument. Flera olika instrument för digital bilddokumentation finns idag att tillgå för dokumentation externt, samt i ögats främre och bakre segment. Detta ger ökade möjligheter att både diagnosticera och att följa dokumenterade fynd över tiden. Nya digitala tekniker ger ökade möjligheter både att dokumentera och att diagnosticera flera tillstånd i ögat. Digital bilddokumentation ger också ökade möjligheter att dela information med

andra liksom att inhämta uppfattningar och bedömningar från andra kollegor, till stöd för diagnostiskt beslut. Viktigt att ta i beaktande är att enbart en bild/foto inte ensamt är en remissorsak, utan frågeställning och information är huvuddelen i en remiss och bild/foto ett komplement. Med digital bilddokumentation avses i detta dokument inte enbart fundusfotografering, utan även användning av andra instrument som t.ex. olika topografer, Optomap och OCT.

Länk:

http://www.optikbranschen.se/files/1.8_Att_anvanda_digital_bilddokumentation_Rev_2014.pdf

Redaktörens kommentar:

Introduktionen är viktig för frågeställningen, sedan är metod och resultatdelen viktig och sammanfattningen med författarnas tankar intressant.

Interindividuella variationer in Foveal Anatomi och Artefacter synliga på Inter Retinala sannolikhetskartor från OCT-skanningar av Macula

Syfte: Vi testade hypotesen att variationer i foveal morfologi kan bero på artefakter som ses på optisk coherence tomografi (OCT) och retinala ganglioncells (RGC) lager sannolikhets-scheman.

Metoder: Totalt 126 friska försökspersoner testades med spektraldomän (sd) OCT. Tjocklek och sannolikhetskartor för det makulära RGC plus inre plexiformskiktet (RGCp) erhöles med anpassad mjukvara. Maculära b-scanningar analyserades för att härleda tre foveala anatomiska parametrar: bredd, djup och lutning. Fördelningen av dessa parametrar jämfördes mellan ögon med och utan kringgående artefakter som ses i de centrala 48 av macula RGCp- sannolikhets-scheman.

Resultat: Av 126 friska individer hade 12 (9,5%) en onormal omkretsregion (artefakt) på RGCp- sannolikhets-scheman. Baserat på den normala fördelningen av de tre anatomiska parametrarna föll endast tre av de 12 ögonen (25%) utanför 95% av konfidensintervallet för en eller flera av de tre foveala morfologiska parametrarna. Kombinationen av dessa parametrar och ålder förklarade bara 11% av den totala variationen av dessa artefakter.

Slutsatser: Fovea-morfologi, baserat på bredd, djup och lutning, har en mindre roll för att förklara artefakter som ses på makulärskanningar. Variationer i fördelningen av RGCp-tjocklek som inte återspeglas i våra mätningar motiverar ytterligare undersökning som potentiella källor till artefakter.

Länk:

<http://tvst.arvojournals.org/article.aspx?articleid=2674859&resultClick=1>

